

Midtvejsstatus Udviklingsstrategien for børn, unge og familier 2016-2020

Familie- og beskæftigelsesforvaltningen og Skoleforvaltningen

Indhold

Indledning	3
Spor 1 – Tilfør kompetencer tidligt i livet:	3
Vi har succes, hvis antallet af børn, der skoleudsættes, bliver mindre:	3
Vi har succes, hvis antallet af børn og unge, der visiteres til særlige tilbud reduceres:.....	4
0-6 års området samt Fritidscentrene:	4
Skole:	5
Vi har succes, hvis antallet af underretninger til familiegrupperne reduceres:	5
Vi har succes, hvis der efterspørges færre støtteindsatser i dagpleje og daginstitutioner:...	6
Spor 2 – Styrk det tværprofessionelles samarbejde	6
Vi har succes, hvis en større andel af ledere og medarbejdere end i undersøgelsen fra 2017 i forskningsprojektet fra Aalborg Universitet udtrykker, at de er tilfredse med det tværfaglige samarbejde:	6
Spor 3 – Nytænk de specialiserede indsatser og styrk sagsbehandlingen.....	6
Vi har succes, hvis bevægelsen i foranstaltninger på Indsatstrappen understøtter et mønster om mindre indgribende foranstaltninger over tid:	6
Vi har succes, hvis en større andel af den samlede ressource i familiegruppen og PPR anvendes til forebyggende foranstaltninger.....	7
Vi har succes, hvis antallet af anbringelser falder	7
Spor 4 – Hav ambitioner for alle børn og unges læring	8
Vi har succes, hvis eleverne opnår bedre resultater i de nationale tests og afgangsprøver:8	
Vi har succes, hvis elevernes trivsel – målt i den årlige trivselsmåling – forbedres:	10
Vi har succes, hvis andelen af unge, der får en ungdomsuddannelse, stiger	10
Vi har succes, hvis antallet af børn med behov for særlig støtte på dagtilbudsområdet falder:	11
Vi har succes, hvis elevernes skolefravær falder:	12
Samlet konklusion på midtvejsstatus.	12

Indledning

Den 26. maj 2016 godkendte Byrådet Udviklingsstrategien for børn, unge og familier i Aalborg Kommune. Udviklingsstrategien tager afsæt i KL's udspil "De udsatte børn – fremtiden er deres". Strategien er gældende for perioden 2016-2020. Der blev samtidig med godkendelsen af strategien aftalt en nærmere proces for årlige input til nye indsatser.

Byrådet blev således den 18. juni 2018 orienteret om den en revideret udgave af Udviklingsstrategien, der var blevet godkendt i henholdsvis Familie- og Socialudvalget og Skoleudvalget den 4. maj og 15. maj 2018.

I den revideret version er der indskrevet fælles mål under hvert af strategiens 4 spor. I forbindelse med udvalgenes godkendelse af den revideret version, blev det samtidig besluttet, at der ultimo 2018 skulle fremsendes en orientering til udvalgene om status på Udviklingsstrategiens måltal.

Midtvejsstatus for Udviklingsstrategiens måltal fremgår af nedenstående afrapportering opdelt indenfor strategiens 4 spor.

Spor 1 – Tilfør kompetencer tidligt i livet:

Vi har succes, hvis antallet af børn, der skoleudsættes, bliver mindre:

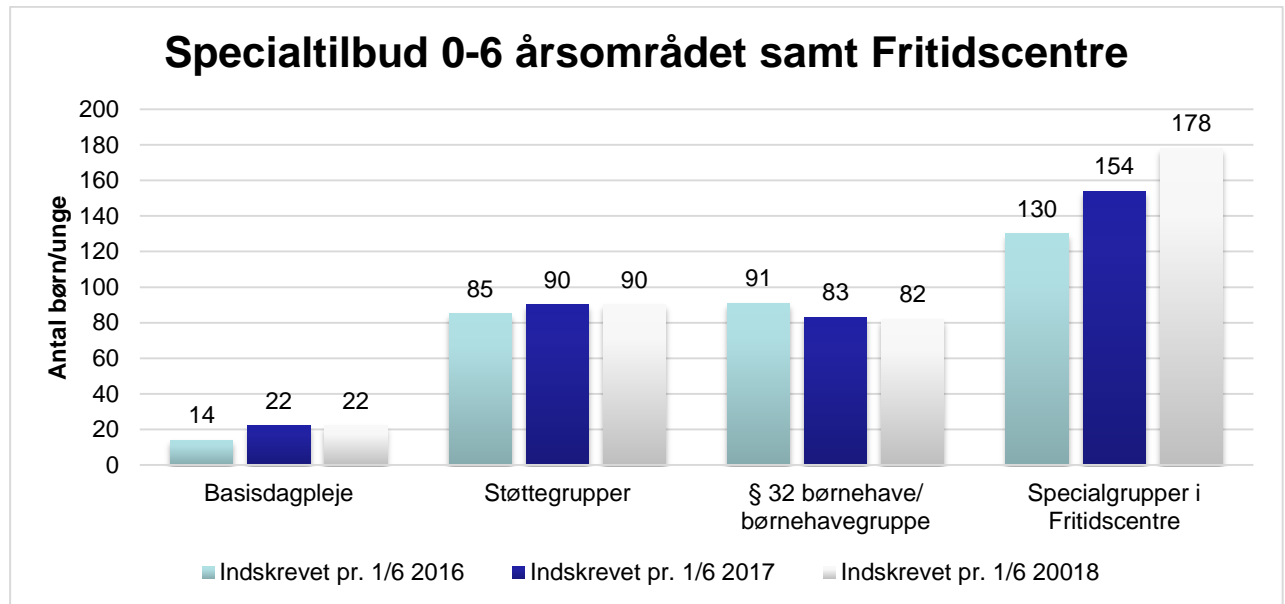
Nedenstående tabel viser udviklingen i antal børn der skoleudsættes. At være skoleudsat betyder, at barnet ikke starter i det år, hvor han/hun fylder 6 år. Det er kun muligt at udsætte skolestarten en gang. Skoleforvaltningen og Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen udarbejdede i 2013 fælles retningslinjer for, hvordan børnehaver og skoler skulle arbejde med skoleudsættelse.

	Antallet af skoleudsættelser
2018/2019	173
2017/2018	158
2016/2017	146
2015/2016	156
2014/2015	130
2013/2014	160
2012/2013	152
2011/2012	182

Tabellen viser, at der de sidste to år er sket en stigning i antallet af børn der skoleudsættes. Samtidig viser tabellen, at der siden 2011/12 har været store svingninger i antallet af skoleudsættelser. Det højeste antal er således i 2011/12, hvor 182 børn blev skoleudsat, mens der i 2014/15 kun var 130.

Vi har succes, hvis antallet af børn og unge, der visiteres til særlige tilbud reduceres:

0-6 års området samt Fritidscentrene:

Basisdagplejen er et tilbud til børn med behov for ekstra støtte og vejledning. Der er basisdagplejere fordelt i hele Aalborg Kommune, som hver har 2 børn indskrevet.

Støttegrupper eller støttepladser er tilbud til børn med behov for støtte i et dagtilbud for at kunne trives og udvikle sig. Målgruppen er børn, som har behov for et særlig tilrettelagt pædagogisk tilbud. I Aalborg Kommune er der 12 støttegrupper i både vuggestue og børnehave.

I Aalborg Kommune er der 3 § 32 børnehaver (Stampe, Barnets Hus og Birken) og 4 specialbørnehavegrupper (Gl. Kongevej, Fantasia, 6'erne og Bakkegården). § 32 tilbuddene er oprettet efter serviceloven og er målrettet til børn, der på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har behov for særlig støtte og behandling, der ikke kan dækkes i almindelige dagtilbud.

Der er 4 specialgrupper i fritidscentrene (Gl. Kongevej, Vesterkæret, Fri-Stedet og Højvang) til børn og unge med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der har behov for særlig støtte og behandling.

Visitationsudvalget i Udviklingsafsnit for børn og unge visiterer til specialtilbud på 0-6 årsområdet og i Fritidscentrene.

Der kan på 0-6 års området ikke spores en nedgang i antallet af børn/unge, der visiteres til særlige tilbud. De iværksatte tiltag på 0-6 årsområdet er endnu ikke fuldt ud implementeret (fx Trivselsforum på 0-6 årsområdet, sprogvurdering af alle 3 årige og opsporingsmodel). Det kan derfor være for tidligt i forløbet til at kunne spore en udvikling. Der er behov for at fastholde fokus på implementering af indsatserne og fortsat styrke mulighederne for at løse problemstillinger i almenområdet.

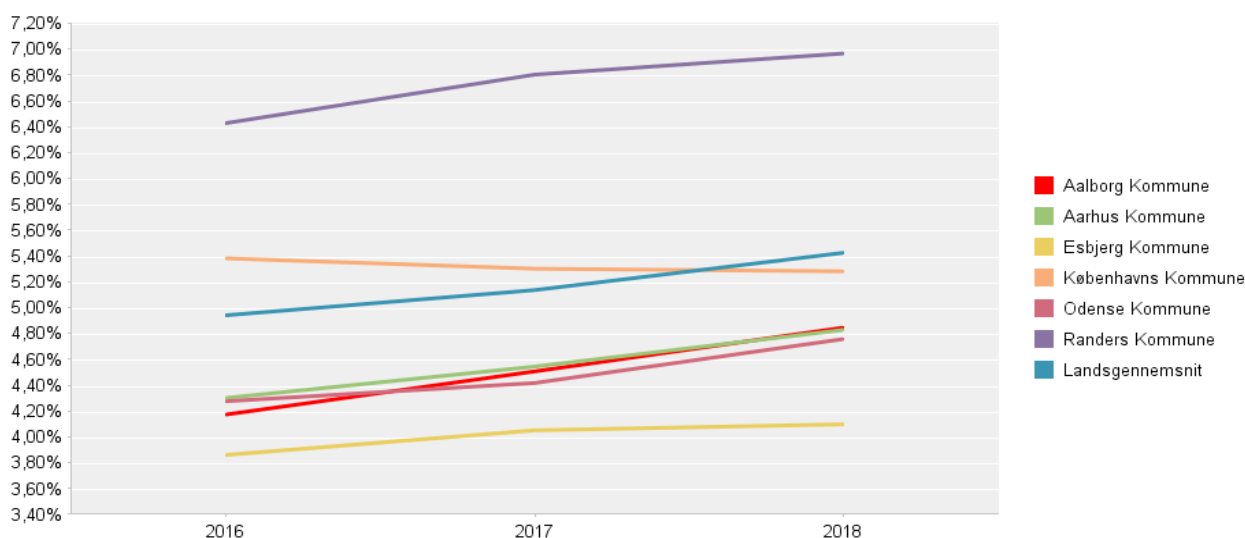
I specialgrupperne i fritidscentrene ses en stigning i antallet af indskrevne børn/unge. Der har i perioden været en mindre stigning i det samlede antal 10-18 årige (19.605 i 2016 og 19.897 i 2018), men stigningen er langt fra tilsvarende stigningen af indskrevne børn/unge. Visitation til fritidscentrene hænger sammen med visitation til specialtilbud i skole, hvor der også ses en stigning (Se nedenstående). Samtidig er vi blevet bedre til at oplyse om børns mulighed for fritidstilbud – også når

de har særlige behov. Der skal fortsat være fokus på, at børn med særlige behov kan være en del af de almene tilbud på fritidscentrene. Samtidig kan der sættes fokus på at styrke den fælles visitation mellem Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen og Skoleforvaltningen.

Skole – inklusion:

Visitation til specialtilbud

Nedenstående figur viser udviklingen i segregeringsandelen (dvs. andelen af elever, der er henvist til specialklasse/-skole). Figuren viser udviklingen i segregeringsandelen fra 2016 til 2018 for 6-byerne og landsgennemsnittet:

Kilde: FLIS-database i BI

Det fremgår af figuren, at Aalborg Kommunes segregeringsandel er lavere end landsgennemsnittet – og at i alt 95,2 % af samtlige elever er inkluderet i almenskolen. Aalborg Kommunes segregeringsandel er på niveau med Odense og Århus. Der kan konstateres en stigende tendens siden 2016. Den samme tendens gør sig gældende for landsgennemsnittet.

Vi har succes, hvis antallet af underretninger til familiegrupperne reduceres:

Tabellen nedenfor viser udviklingen i det samlede antal underretninger til familiegrupperne i forhold til børn og unges trivsel og udvikling i perioden 1. halvår 2016 til 1. halvår 2018.

Der ses en faldende tendens i antallet af underretninger, såfremt 1. halvår 2018 sammenlignes med 1. halvår i 2016 og 2017. Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen har været i kontakt med de øvrige 6-byer for at afsøge, hvorvidt de øvrige 6-byer også oplever store fald i antallet af underretninger. Det er ikke tilfældet.

Indsatserne i Udviklingsstrategien for Børn, Unge og Familier styrker den tidlige forebyggende indsats i kommunen, hvilket i udgangspunktet forebygger behovet for at underrette. Hvorvidt arbejdet med strategien er årsagen til faldet i underretninger er dog for tidligt at vurdere, men hvis tendensen fortsætter, tillægges arbejdet med strategien en stor betydning for faldet. Det bliver derfor væsentlig at se de kommende perioder for at konstatere, hvorvidt der er tale om en mere permanent udvikling.

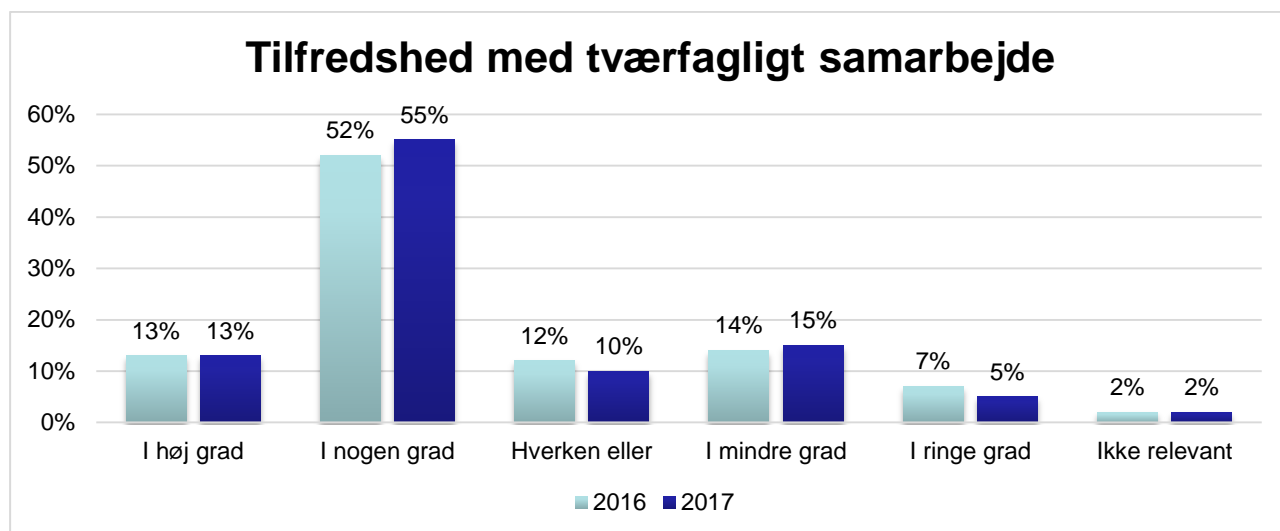
	1. halvår 2016	2. halvår 2016	1. halvår 2017	2. halvår 2017	1. halvår 2018
Samlede antal underretninger	2.158	2.001	2.352	1.943	2.057

Vi har succes, hvis der efterspørges færre støtteindsatser i dagpleje og daginstitutioner:

Se succesmål under spor 4: Vi har succes, hvis antallet af børn med behov for særlig støtte på dagtilbudsområdet falder.

Spor 2 – Styrk det tværprofessionelles samarbejde

Vi har succes, hvis en større andel af ledere og medarbejdere end i undersøgelsen fra 2017 i forskningsprojektet fra Aalborg Universitet udtrykker, at de er tilfredse med det tværfaglige samarbejde:

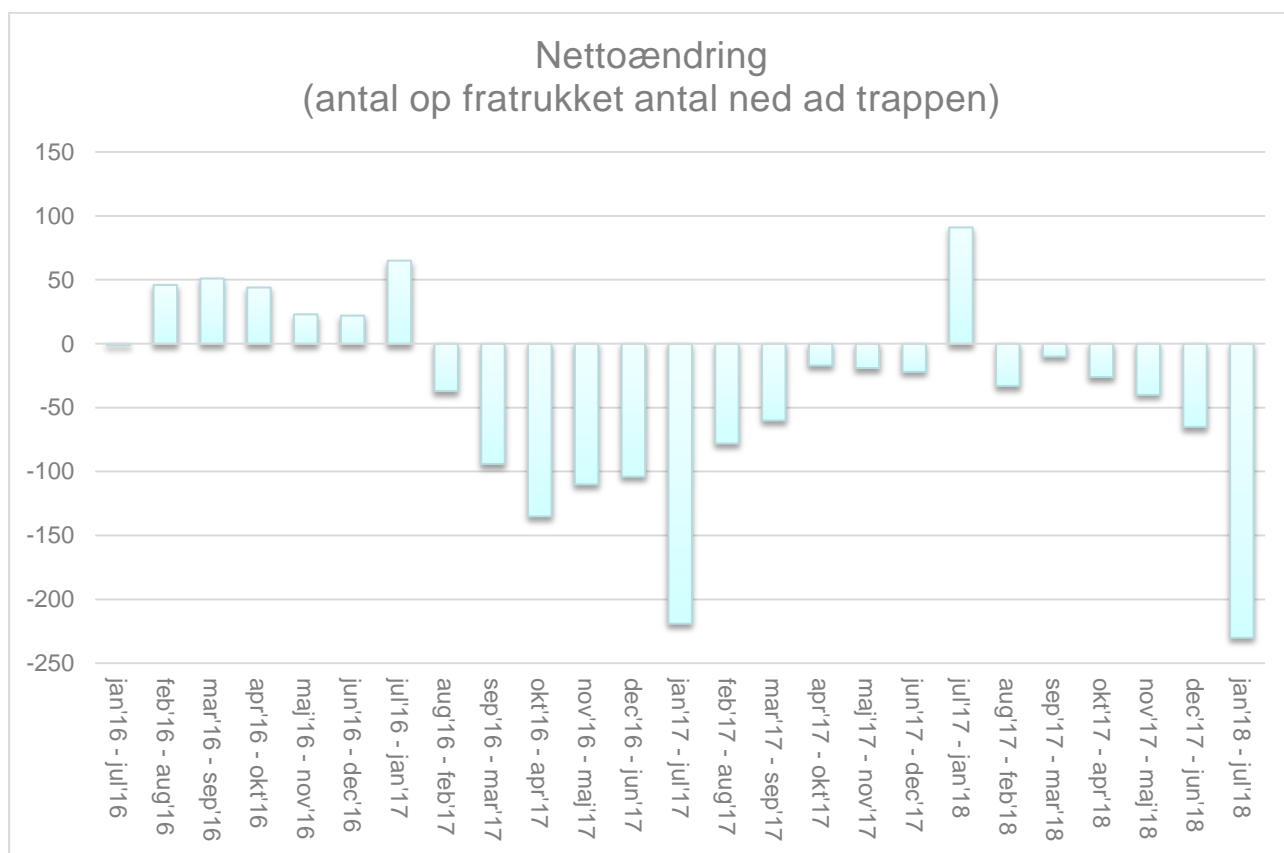
Andelen der er tilfredse med det tværfaglige samarbejde er stort set uændret fra 2016 til 2017. Der skal fortsat være fokus på den helhedsorienterede indsats, det tværprofessionelle samarbejde og den relationelle koordinering.

Spor 3 – Nytænk de specialiserede indsatser og styrk sagsbehandlingen

Vi har succes, hvis bevægelsen i foranstaltninger på Indsatstrappen understøtter et mønster om mindre indgribende foranstaltninger over tid:

Diagrammerne nedenfor viser ændringerne i den mest omfattende indsats på et konkret cpr mellem 2 givne tidspunkter samt periodens af- og tilgang. Det ses, at der i perioden januar 2016 til juli 2018 tegner sig et klart mønster om mindre indgribende foranstaltninger over tid.

Udviklingen tillægges i høj grad arbejdet med Udviklingsstrategien for Børn, Unge og Familier.

Vi har succes, hvis en større andel af den samlede ressource i familiegruppen og PPR anvendes til forebyggende foranstaltninger

Som tabellen nedenfor angiver, er der sket en mindre stigning i familiegruppernes andel af budgettet anvendt til forebyggende foranstaltninger. En ændring der er sket samtidig med et væsentlig reduceret råderum i perioden som følge af tidligere års merforbrug.

		2018 (status pr. september)	2017	2016
Andet af de samlede ressourcer der anvendes til forebyggende foranstaltninger	PPR	64,4 %	Ikke opgjort	Ikke opgjort
	Familiegrupper	32,55%	31,68%	30,41%

Vi har succes, hvis antallet af anbringelser falder

Tabellen nedenfor viser det gennemsnitlige antal anbringelser pr. måned i Aalborg Kommune siden 2016. Der ses et markant og tydeligt fald i perioden siden 2016, som naturligvis både tilskrives Udviklingsstrategien men i høj grad også Familie- og Beskæftigelsesforvaltningens vejledende måltal og opfølgning på området de seneste år samt en intens italesættelse og handling på myndighedsområdet.

	2018 (status pr. september)	2017	2016
Gennemsnitlig antal			

anbringelser pr. måned	529	555	599
------------------------	-----	-----	-----

Spør 4 – Hav ambitioner for alle børn og unges læring

Vi har succes, hvis eleverne opnår bedre resultater i de nationale tests og afgangsprøver:

Resultater i nationale test

Resultater i nationale test er fortrolige og kan derfor ikke offentliggøres. Det er således ikke lovligt at angive specifikke resultater hverken på kommuneniveau eller skoleniveau. Det er alene lovligt at angive, hvilken udvikling der har været.

- Dansk, læsning 2. klasse: Der er i 2017/18 1 % flere elever end i 2015/16, som opnår gode resultater i nationale test dansk, læsning, 2. klasse
- Dansk, læsning 4. klasse: Der er i 2017/18 1 % flere elever end i 2015/16, som opnår gode resultater i nationale test dansk, læsning 4. klasse
- Dansk, læsning 6. klasse: Der er i 2017/18 3 % færre elever end i 2015/16, som opnår gode resultater i nationale test dansk læsning 6. klasse
- Dansk, læsning 8. klasse: Der er i 2017/18 4 % flere elever end i 2015/16, som opnår gode resultater i nationale test dansk læsning 6. klasse
- Matematik, 3. klasse: Der er i 2017/18 4 % flere elever end i 2015/16, som opnår gode resultater i matematik, 3. klasse
- Matematik, 6. klasse: Der er i 2017/18 3 % flere elever end i 2015/16, som opnår gode resultater i matematik, 6. klasse

Samlet set kan det altså konstateres, at Aalborg Kommune samlet set siden 2015/16 har forbedret resultaterne i de nationale test i 5 ud af 6 af de test, der gennemføres. Det er alene i dansk, læsning på 6. klassetrin, at der er sket et fald.

Resultater af afgangsprøver:

Nedenstående fremgår resultaterne af de sidste tre års afgangsprøver. Dansk består af fire prøver: læsning, retskrivning, mundtlig og skriftlig. Matematik består af to prøver: med og uden hjælpemidler. Fysik/kemi er kun med i 2015/16, fordi faget indgår i fællesprøven i fysisk/kemi, biologi og geografi.

	2017/2018	2016/2017	2015/2016
Aalborg Kommune			
Dansk	6,9	7,1	7,2
Matematik	7,1	6,9	7,0
Engelsk	7,9	8,1	8,0
Fællesprøve i fysik/kemi, biologi og geografi	7,2	7,5	6,4
Fysik/kemi			6,6
Hele landet			
Dansk	6,6	6,8	6,9
Matematik	6,8	6,6	6,8
Engelsk	7,9	7,8	7,8
Fællesprøve i fysik/kemi, biologi og geografi	7,3	7,3	7,4

Fysik/kemi			6,8
------------	--	--	-----

Det fremgår af tabellen, at Aalborg Kommune har et højere samlet gennemsnit end hele landet i dansk og matematik. Engelsk er på niveau med hele landet og i fællesprøven i fysik/kemi, biologi og geografi er resultatet marginalt under landsgennemsnittet. Set i forhold til resultaterne fra 2016/17 er der sket en positiv forbedring i matematik. Til gengæld kan der registreres et fald i dansk, engelsk og fællesprøven i fysik/kemi, biologi og geografi.

Andel der har opnået karakteren 02 i dansk og matematik

Der er i forbindelse med Erhvervsskolereformen vedtaget adgangsbegrænsning på erhvervsuddannelserne, idet eleverne skal have 02 i gennemsnit i dansk og matematik for at blive optaget på en erhvervsuddannelse. Andelen beregnes som antallet af elever, der har opnået et karaktergennemsnit på mindst 02 i både dansk og matematik i forhold til alle elever, der kendes fra karakterindberetningen. For hver elev beregnes et karaktergennemsnit af prøverne i dansk og et karaktergennemsnit i matematik. Elever, der har aflagt alle prøver i både dansk og matematik og som mindst har opnået et karaktergennemsnit på 02 indgår i andelen af elever, der har fået 02 i både dansk og matematik.

Nedenstående figur viser andelen af elever, der mindst får 02 i dansk og matematik. Aalborg Kommunes samlede resultater er sammenholdt med hele landet.

Rækkenavne	2015/2016	2016/2017	2017/2018
Aalborg Kommune	93,1%	89,2%	86,0%
Hele landet	88,2%	86,6%	86,8%

Det fremgår af tabellen, at der er sket et forholdsvist stort fald i andelen der opnår karakteren 02 i både dansk og matematik. Samtidig fremgår det, at Aalborg Kommune i modsætning til de tidligere år i 2017/18 er placeret under landsgennemsnittet. En analyse udarbejdet i forbindelse med kvalitetsrapport 2018 viste en stor stigning i antallet af elever, som ikke opnår 02 i dansk og matematik på specialområdet, og at årsagen er, at de ikke går op til alle de bundne prøver i dansk og matematik og derfor ikke kan opnå karakteren 02. Det vurderes sandsynligt, at den samme årsag er gældende i forhold til afgangsprøverne i 2018.

Andel der har været til alle prøver

Nedenstående tabel viser "Andel af elever, der har aflagt alle prøver i 9. klasse". Figuren beskriver, hvor stor en andel af 9. klasses årgangen fra et givet skoleår, der har aflagt alle bundne prøver og udtræksprøver.

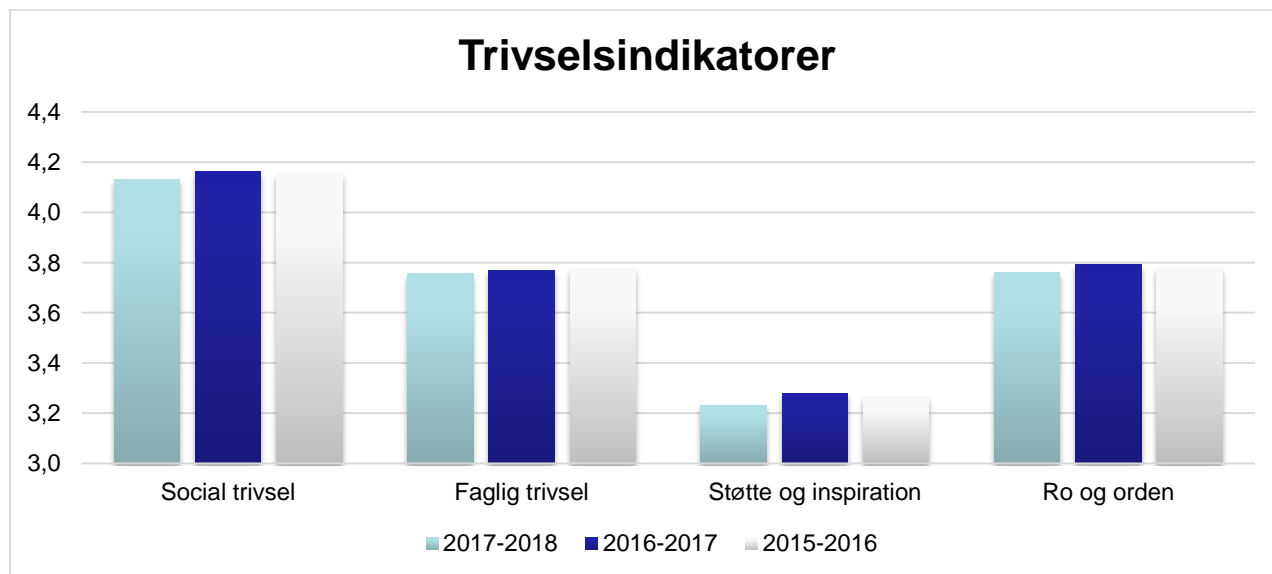
	2015/2016	2016/2017	2017/2018
Aalborg Kommune	92,9%	87,5%	87,5%
Hele landet	86,2%	86,0%	86,9%

Det fremgår af tabellen, at en større andel af eleverne i Aalborg Kommune aflægger alle prøver end i hele landet. Andelen der har aflagt alle prøver, er på samme niveau i 2017/18 som i 2016/17, men noget lavere end i 2015/16.

Vi har succes, hvis elevernes trivsel – målt i den årlige trivselsmåling – forbedres:

Resultaterne i trivselsmålingen i 4.-9. klasse opgøres i fire trivselsindikatorer – social trivsel, faglig trivsel, støtte og inspiration og ro og orden. Nedenstående figur viser resultaterne på de fire indikatorer samt udviklingen i forhold til de to seneste år.

Trivselsmålingen indeholder 20 spørgsmål for 0.-3. klasse og 40 spørgsmål for 4.-9. klasse.

Figuren viser, at der på alle fire trivselsindikatorer er sket et margintalt fald. Da landsgennemsnittet desværre ikke er tilgængeligt, er det ikke muligt at se, om der er tale om en generel tendens eller om det kun er gældende i Aalborg Kommune.

Vi har succes, hvis andelen af unge, der får en ungdomsuddannelse, stiger

Andel elever, der har fuldført mindst en ungdomsuddannelse inden for 6 år efter 9. klasse, Aalborg.

Nedenstående tabel viser, hvor stor en andel af de unge, der bor i Aalborg Kommune og i hele landet, der 6 år efter endt afgangsprøve, har fuldført en ungdomsuddannelse. At have gennemført "mindst en ungdomsuddannelse" vil sige, at man enten har gennemført en ungdomsuddannelse eller en videregående uddannelse

Årgang	Aalborg Kommune	Hele landet
2008	75,1%	75,6%
2009	78,6%	77,4%
2010	80,7%	78,7%

Tabellen viser, at der blandt afgangseleverne fra 2010 er en større andel, der fuldfører en ungdomsuddannelse end i hele landet. Samtidig viser tabellen, at der er sket en positiv stigning fra årgangseleverne fra 2008 til 2010.

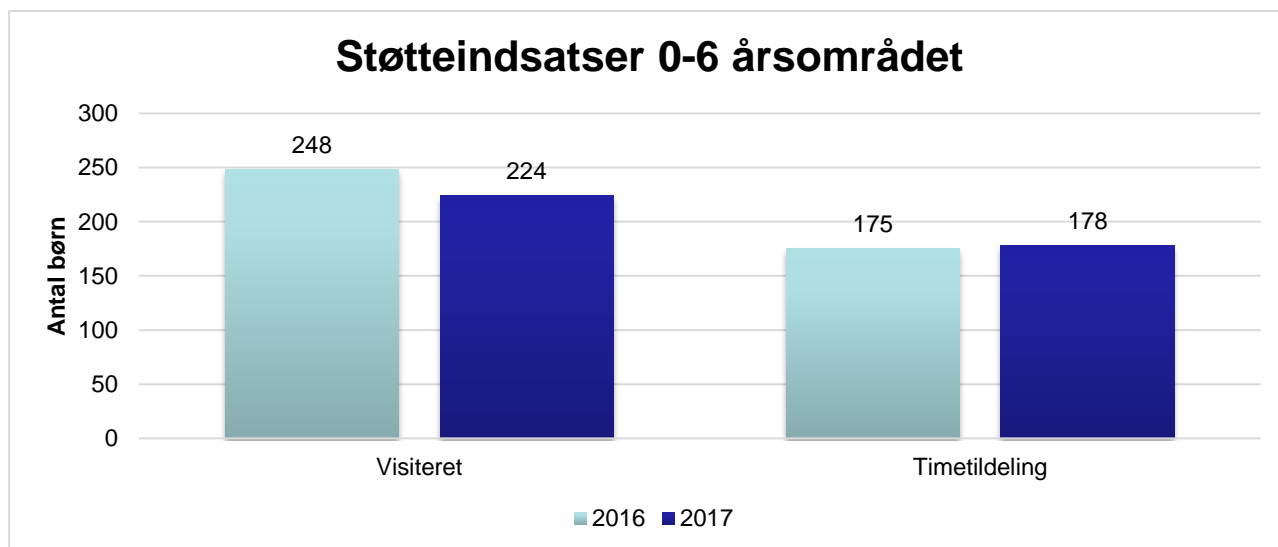
Aktuelle tal fra UU vedr. gennemførelse af ungdomsuddannelse

Nedenstående tabel viser, hvor mange elever der i 3. kvartal 2017 havde afsluttet ungdomsuddannelse, var i gang med ungdomsuddannelse, er i gang med grundskolen og ikke i gang med en ungdomsuddannelse.

Status for alle unge 15-29 år i AAK	15-17 år	18-24 år	25-29 år	Antal
Har afsluttet ungdomsuddannelse	30	20.715	14.431	35.176
I gang med ungdomsuddannelse	3.002	4.250	273	7.525
I grundskolen	3.158	149	10	3.317
Ikke i gang	271	3.466	4.312	8.049
I alt	6.461	28.580	19.026	54.067

Tabellen viser, at der var godt 7500 unge mellem 15-29 år, der var i gang med ungdomsuddannelse i 3. kvartal 2017. Desuden viser tabellen, at andelen af de 18-24-årige, der ikke har afsluttet en ungdomsuddannelse og ikke er i gang udgør 12 %.

Vi har succes, hvis antallet af børn med behov for særlig støtte på dagtilbudsområdet falder:

Visiterede indsatser er indsatser, hvor der kommer en indsatspædagog ud i daginstitutionen. Timetildeling er tiltag, der iværksættes af daginstitutionen selv for tildelte midler. Tallet for timetildeling er antal børn med timetildeling og ikke omfanget af timetildelingen.

Visitationsudvalget i Udviklingsafsnit for børn og unge visiterer til støtteindsatser på 0-6 årsområdet. I perioden april 2016 til december 2017 var der som pilotprojekter udlagt ressourcer i 4 dagtilbud. Støtteindsatserne i de 4 dagtilbud er ikke talt med for perioden.

Der har primo 2018 være en proces, hvor der foretaget en oplægning af området for støtteindsatser. Omlægningen trådt i kraft 1. august 2018. Der er således ikke relevante tal på ovenstående for 2018.

Støtteindsatserne er omlagt til henholdsvis Flex Indsats og Visiteret Indsats. Flex Indsats er en tidlig, forebyggende og fleksibel indsats, som kan være ift. grupper af børn eller enkelte børn. Indsatsen kræver ikke visitation. Visiteret Indsats er målrettet børn, som i en periode har behov for støtte for at trives og udvikle sig. Der visiteres til 3 eller 6 måneder.

Visiteret Indsats opgjort 25.10. 2018	Afslag	Flex Indsatser opgjort 25.10.2018
49	18	105

Pr. 1. januar 2019 reduceres den samlede støtteramme med 1,9 mio. Der forventes således fra 2019, at der kan ses en nedgang i antallet af støtteindsatser på 0-6 årsområdet. Der skal fortsat være fokus på tidlig indsats og på at styrke mulighederne for at løse problemstillinger i almenområdet.

Vi har succes, hvis elevernes skolefravær falder:

Nedenstående tabel viser, Aalborg Kommunes samlede elevfravær fordelt på de tre kategorier – lovligt fravær, sygefravær og ulovligt fravær for de sidste tre skoleår. Aalborg Kommunes elevfravær er sammenlignet med landsgennemsnittet.

	2015/2016	2016/2017	2017/2018
Aalborg Kommune	4,8%	5,0%	5,3%
Sygefravær	2,8%	2,8%	2,9%
Fravær med tilladelse	1,7%	1,8%	2,0%
Ulovligt fravær	0,4%	0,3%	0,5%
Hele landet	5,6%	5,7%	6,0%
Sygefravær	3,1%	3,0%	3,1%
Fravær med tilladelse	1,5%	1,6%	1,8%
Ulovligt fravær	1,0%	1,0%	1,0%

Tabellen viser, at elevfraværet samlet set er under landsgennemsnittet. I Aalborg Kommune er elevfraværet steget med 0,3 % i forhold til 2016/17. Der er ligeledes sket en stigning i landsgennemsnittet. Det ulovlige fravær er samlet set på 0,5 %.

Samlet konklusion på midtvejsstatus

Der ses en række positive udviklingstakter som indikerer, at strategien fortsat er relevant og indeholder de rette spor og indsatser. Herunder kan det bl.a. nævnes, at der er sket et fald i antallet af underretninger til familiegupperne.

Derudover ses en tendens til, at børn og unge der modtager støtte efter Serviceloven over tid bevæger sig mod et mindre indgribende tilbud (bevæger sig ned ad indsatstrappen).

På skoleområdet er det positivt, at der er fremgang i 5 ud af 6 nationale test, at trivslen samlet set fortsat vurderes at være høj og at en større andel unge får en ungdomsuddannelse.

Der er samtidig en række succeskriterier, som endnu ikke er opnået. Det kan bl.a. nævnes, at der er sket en stigning i antallet af børn der skoleudsættes.

Derudover er der sket en stigning i antallet af børn og unge, der er knyttet til en støttegruppe i dagtilbud, specialgruppe i fritidscenterregi og specialskole og specialtilbud i skole.

Endvidere må det konstateres, at en større andel elever ved folkeskolens afgangsprøve ikke opnår karakteren 02 i dansk og matematik.

Der er således en række områder, hvor forøget indsats vurderes at være nødvendig, og hvor det samtidig må erfares, at en længere omstillingsproces er nødvendig forinden de forventede resultater ses.

De iværksatte tiltag på almenområdet er endnu ikke fuldt ud implementeret, hvorved det kan antages, at den forventede effekt først kan spores i de kommende år. Der skal fortsat være fokus på implementeringen og det tværprofessionelle samarbejde.